

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra Skyggebilleder

Citation: Andersen, H. C.: "Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831", i Andersen, H. C.: *Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831*, udg. af Johan de Mylius, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, 1986, s. 39. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-andersen01val-shoot-idm139649682726048/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831

jeg, have fortalt hinanden Børne-Eventyr eller sjunget Vuggeviser, saa var det nok gaaet over. –

Den 25de Mai, tredje Dagen efter min Ankomst, forlod jeg Braunschweig med »Schnellposten« og kom her i Selskab med to unge Lieutenanter, der reiste Incognito, som Majorer, og strax gjorde mig til Professor, og da det ingen Rangskat kostede, fandt jeg mig deri, med kristelig Taalmodighed; desuden havde vi en Tjenestepige med, paa en 40 Aar, der skulde møde sit Herskab i Goslar, og en gammel, original Skolemester, hvem vi nærmere skulle lære at kjende. Pigen havde en Character, der stod mellem det Melankolske og Sanguinske; hun kom hvert Øieblik i Taare over, at der just den Dag var det aarlige, store Skydelag i Braunschweig, som hun saa gjerne vilde have bivaanet, men nu var dette det tredje Aar, at hun paa denne Livsens Dag, skulde være paa Reise.

Ved den første Station skildtes jeg ved mit Reise-Selskab paa Skolemesteren nær; vi kom nu ind i en mindre Vogn, hvor der kun var Plads for fire Personer; Hjernerne kom saaledes legemlig nærmere, og jeg havde nu kun een Figur til at beskjæftige mig med. Han var en Mand paa henved de 60, en lille, spinkel Skabning, levende Øine og en sort Fløiels Calot paa det smalle Hoved. Det var det udtrykte Billede af *Jean Pauls* Schulmeisterlein, *Witz* fra Auenthal. Min Skolemester her var ellers fra en lille hannoversk Stad, og vilde besøge en gammel Ven i Goslar, og skulde, ligesom jeg, for første Gang bestige Bjerge. Han var een af de lykkelige Mennesker, hvis Nøisomhed allierer sig med Phantasien og slynger Blomster om enhver Stub, for hvem den snevre Stue udvider sig til et Feeslot, og som kan søge Honning af den mindste Blomst. Med næsten barnagtig Stoithed fortalte han om sin lille By, der for ham stod, som denne Verdens Centrum; den var ogsaa i den sidste Tid stegen i Culturen, havde et Privat-Theater. –

»Ja«, sagde han, »det skulde De see! – Der ere nu ingen Mennesker, der skulde falde paa, at her før havde været en Stald! Baasene ere maalede med Violiner og Fløiter af vor gamle Maler; og Musikken selv – ja, den er saamæn ganske god for saadan en lille By! to Violiner, en Klarinet og saa en stor Tromme; det gaaer meget net! Jeg veed ellers ikke hvordan det kan være, men Musik gaer dog løierligt ind til Hjertet, og jeg kan ret tænke mig de smaaes Guds Engle i Himmerige. Men vi give os nu heller ikke af med disse Hokus-pokus og Trillarier,

som de have i *Braunschweig* og *Berlin*, nei, vor gamle Graver, som staaer for Musikken, giver os en god ærlig Polsk og en Molinasky mellem Acterne, vore Fruentimmer nynne med og vi Gamle slaae Tacten paa Gulvet med vore Stokke; det er ret en Fornøielse!»

«Og hvorledes gaaer det nu med Spillet?» spurgte jeg.

«Herlig! og jeg skal sige Dem, for at nu de som spille, kan faae Mod til at træde frem for os alle sammen, saa blive de forud saa smaat vænnet til det ved Proverne, og ved General-Preven maa derfor ethvert Huus levere to Tjenestefolk, for at Bænkene kan være fulde, og de der spille kan faae Courage!»

«Det maa jo ret være en Glæde —!»

«En Glæde», afbrød han mig, «ja, vi fornøie os alle i vort Hjertes Eenfoldighed og misunde dem ikke i Berlin. Men vi have ogsaa deilige Tepper og Presentationer! paa det forreste have vi nu Byens Sprøite; og saa staaer Straalen, ligesom den er i Naturen, lige op af Soufleurs Hul. — Men altsammen malet, nydeligt malet! Vort Gade-Teppe er det pæneste, der har vi vor egen Byes Torv, og det er saa tydeligt, at Enhver kan see sit eget Huus, der maa saa spilles hvad Strykke det skal være! — Det værste vi har, er med den lille Jernlysekrone; Lysene ere saa slemme til at dryppe, saa om der ogsaa ere nok saa mange Mennesker samlede, bliver der dog altid et stort Hul under Lysekronen. En anden Feil, — for jeg er ikke den Mand der vil rose Alt — en anden Feil er det, at mange af vore Fruentimmer, naar de agere, og saa de staae paa Theatret og kunne kjende nogen nede paa Bænkene, saa fnise de strax og nikke ned. Men Herre Gud, det er jo kun ogsaa Fornøielse det Hele! —»

«Men nu, naar der ingen Comedie er om Vinteren, maa det da være meget stille i Deres lille By? — de lange Aftener —!»

«O, de gaae meget deiligt; min Kone, begge Børnene og Pigen sætte sig da til at spinde, og naar saa alle fire Rokkene gaae, læser jeg høit for dem, saa lider Arbeidet bedre, og vi vide ikke, hvor Tiden bliver af. Juleaften muse vi om Pebernødder og spille om Æbleskiver, medens de fatige Børn synge udenfor Døren om Juleglæden og det lille Barn *Jesus*, og da kan ret Vandet komme mig i Øinene, skjøndt jeg er saa inderlig fornøiet.»

Saaledes gled Talens Strøm hurtig frem, medens Vognen bevægede sig meget langsomt, i den sandede Vei. Efterhaanden traadte Bjergene ud af deres Taageskikkelser, som stærke, stolte Masser begroede